

tézkedések nyomán ők is azonosították a zsidóságot a kommunizmus örököivel.

A sors fintora és egyben tragikuma, hogy az antiszemita megmozdulásokat gyakran éppen a hatalmi és a társadalmi változásokkal törődő baloldali erők robbantották ki. Ezek a nagyszámú zsidót magukba foglaló erők indították a legerősebb harcot a zsidók kártérítési és jóvátétel iránti igényei és a feketézők ellen, hogy minél nagyobb számú hívet szerezzenek.

1945. március 25-én például a Kommunista Párt lapja, a *Szabad Nép* felszólította a visszatérő zsidókat, hogy legyenek megértéssel korábbi, lefoglalt lakásukban élő keresztények iránt, még ha ezeknek az embereknek nem kis része a szélsőjobboldaliakhoz fűződő kapcsolatairól jutott is hozzá ehhez az előjoghoz.⁵³ Röviddel a főváros felszabadulása után a Budapesti Nemzeti Bizottság indítványozta, hogy a zsidók csak a lakásban lakókkal kötött megegyezés esetén kaphassák vissza a lakásaikat.⁵⁴ 1945. március 25-én Darvas József, az ismert népi író és a Nemzeti Parasztpárt egyik vezetője, aki az újjáépítés minisztere lett, egy cikkben azzal támadta a zsidókat, hogy „...miért akarják mindig a munka könnyebbik végét megragadni?” Hangsúlyozta, hogy „...a munka és az áldozatok vállalása alól senki nem vonhatja ki magát, ...még a múlt szenvedéseire hivatkozva sem”.⁵⁵ Alapvetően ugyanezt az álláspontot vallotta Darvas író társa, Veres Péter is, aki „a föld azé, aki megműveli” jelszóval folytatott földreformért volt felelős. Ugyanebben az évben Veres állítólag azt is kijelentette, hogy Magyarországot meg kell szabadítani minden idegentől, zsidótól éppúgy, mint a németektől.⁵⁶ A különböző pártok közötti súrlódások a nagy gazdasági megpróbáltatások idején sokszor vezettek antiszemita kitörésekhez. Az antiszemita tüntetések megrázó hatással voltak az átértelmezések és veszteségek miatti sérüléseikből épp csak kilábalt túlélőkre, és sok tisztességes magyarra is, akik bíztak a jogon és egyenlőségben alapuló demokratikus rend felépíthetőségében.

A legmegrendítőbb eseményekre 1946-ban, a gazdasági helyzet mélypontján került sor. A kommunista vezetők feketézők elleni kampánya – és a feketéző kifejezés gyakran csak szépítő körülírása volt a zsidónak – ez év februárjában súlyos antiszemita kitörésekhez vezetett a munkásközpontokban Ózdon, Sajószentpéteren, Szegváron és Tótkomlóson. Kunmadarason májusban, Diósgyőrben júliusban tényleges, több áldozatot követelő pogrom robbant ki. Kunmadarason antiszemita elemek az életben maradtak kártérítési követeléseitől felhervélve azzal a rémhírrrel izgatták a helyi lakosságot, hogy a visszatért zsidók keresztény gyerekeket gyilkolnak.⁵⁷ Miskolc mellett, Diósgyőrben a bányászok feketézők elleni, kommunisták vezette tüntetése után antiszemita támadások következtek;